

whakahaere i katoa i etahi ranei o nga mana o te Kaunihera i raro i nga paeroa e ata tukua e te Kaunihera i runga i te motini ki nga Komiti. I raro i taua tukunga ka ahei te Komiti ki te uiui a ki te whakatau i te takahanga o nga paeroa, a ki te tono kia utua nga whaina i whakaritea mo taua takahanga, engari mehemea ka whakahaere tetahi tangata ki te whakatau a te Komiti e ahei ana ia te piira ki te Kaunihera, a mehemea tetahi tangata kaore e utu i tetahi whaina i tonoa e tetahi Komiti mo te takahanga i tetahi paeroa me ripoata atu e te Komiti taua takahanga me etahi kupu whakamarama ki te Tiamana o te Kaunihera." (Ko te hiahia o te Huihuinga ma te Tari o nga Kaunihera Maori e hanga mai he tauira ruuri-whakahaere mo nga Komiti Marae, mo nga uiuinga, me nga whakawa i raro i tenei tekiona hou.)

(e.) Hei tenei pootitanga mema no nga Kaunihera e haere mai nei (1904) e tika ana kia wawahia nga takiwa Kaunihera, kia whakahaerea e te Kawana tona mana i raro i te tekiona 6.

(f.) Tekiona 18. Me uru nga kupu, "E te Takuta Apiha mo te Ora ki te taha Maori."

2. E tono ana tenei Huihuinga kia whakatikatikaia te Ture Kaunihera Maori, ara, kia whakawhiwhia ai enei mana hou ki nga Kaunihera:—

(a.) Ki te uiui a ki te whakatau i runga i nga huarahi e whakatakotoria i nga hara tuaiti i waenganui i te Maori me te Maori, mehemea aua hara he ringa-pa, he tahae, he whakapae, he whakakino ingoa, he kanga.

(b.) Ki te uiui a ki te whakatau i runga i nga huarahi e whakatakotoria i nga nama ririki a te Maori ki te Maori pera i te aronga o te tekiona o "Te Ture Komiti Maori, 1883."

(c.) Ki era wahi o nga takiwa Maori kaore ano nei kia whakaturia he ropu takiwa pakeha ka ahei te Kawana ki te whakamana i nga Kaunihera Maori o aua takiwa ki te whakahaere i roto i aua takiwa i tetahi i katoa ranei a nga mana o nga ropu takiwa me te whakatu hoki i nga tangata e tika ana hei whakahaere i aua mana.

NAMA 3.

Nga whakatikatika mo nga Paeroa.

Ko nga motini enei i paahitia e te Huihuinga Nui mo runga i tenei take:—

1. Ki te whakaaro a tenei Huihuinga he mea tika kia mama ai te huarahi hanga Paeroa kia tukua mai te mana hanga paeroa ki te Huihuinga Nui kua ki ia Kaunihera, ki ia Kaunihera: Otira i te mea kaore i te riterite te ahua o te noho a nga iwi o nga takiwa katoa me nga raruraru e pa ana kia ratou e ahei ana:—

(a.) Mo nga take e pa motuhake ana ki tetahi takiwa, ma te Kaunihera o taua takiwa e hanga he paeroa, a e tuku ki te Kawana.

(b.) E ahei ana te Huihuinga mo nga paeroa e hiahiatia ana kia pa whanui ki nga takiwa katoa mehemea ka kitea tera e taimaha rawa aua paeroa ki etahi takiwa ki te kape i aua takiwa kei whaimana aua paeroa ki reira.

(c.) Ko nga paeroa kua hanga e nga Kaunihera kua kahititia me mana tonu a tae noa ki te wa e kahititia ai te kaupapa topu a te Huihuinga Nui.

2. He mea tika kia hanga e nga Kaunihera he paeroa:—

(a.) Hei arai kei haria mai nga tamariki ririki ki roto i nga whare huihuinga i nga wa e huihui ai te tangata.

(b.) I raro i te rarangi I o te tekiona 16 kia whakaturia he whare tikotiko mo nga pa maori. Mo nga whare runanga kia rua nga whare tikotiko, kotahi mo nga tane, kotahi mo nga wahine.

(c.) Mo nga Kaunihera e tika ana, me penei he kaupapa mo nga toka-kuku:—

(1.) Ka ahei te Kaunihera ki te tuku panui me whakairi ki nga pa Maori o te takiwa, a ki tetahi wahi o uta e tata ana ki tetahi toka-kuku ki te rahui i taua toka-kuku mo te wa e whakaarohia e te Kaunihera he tika.

(2.) Kia kotahi marama te roa o te takiwa hei panuitanga ma te Kaunihera i mua mai i te ra e timata ai te kati o taua toka-kuku.

(3.) Ka whai-hara te tangata, pakeha, Maori, ki te takahi i taua rahui i te wa e araitia ana e te Kaunihera.

(4.) Kua rawa te tangata e mahi pipi, tio, kuku ranei ki nga wahi e tutata ana ana i te hawhemaero ki te taha o nga putanga mea kino (sewerage outlets).

(d.) Mo nga kararehe mate. Kua whiriwhiri te Huihuinga Nui i runga i te tohutohu a Takuta Pomare e pai ana kia whakatikatikaia te paeroa a nga Kaunihera mo nga kararehe mate kia penei te aronga:—

(1.) E ahei ana kia tanumia nga kararehe mate ki roto i te rohe o tetahi kainga, otira ko te wahi tanumanga kia toru tiini te tawhiti atu i te whare tutata mai e nohoia ana e te tangata, kia kua e papaku ake i te ono putu te poka, a kia toru putu te matotoru o te oneone ki runga.

(2.) Kua e tanumai tetahi kararehe mate ki te taha o tetahi puna wai, awa wai ranei e meinga ana hei kai ma te tangata, mehemea ka whakaarohia tera e rere atu he kino ki roto i taua puna awa wai ranei.

3. Mo nga Tohunga Maori: Whakataua ana e te Huihuinga me penei he kaupapa paeroa:—

(a.) Me whai raihana te tohunga ka ahei ai te mahi i roto i tetahi takiwa.

(b.) Ko te utu mo te raihana kia kotahi pauna.

(c.) Ko te tangata e mahi tohunga ana kahore ona raihana ka ahei kia whiua ki te moni kia kua e neke atu i te £50.

(d.) Ko te tangata e meinga ana he tukunga na tetahi tohunga me matua whiwhi ki te raihana